

BESZÁMOLÓ
A
MAGYAR-TÖRÖK BARÁTI TÁRSASÁG
2003-5. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

I. Társasági ülések

Társaságunk alapvető feladatának tartjuk a társasági ülések rendezését. Ezek az előadások egyrészt alkalmat jelentenek a találkozásra, baráti beszélgetésre; másrészt a meghívott szakemberek előadásai segítenek bennünket a török világ, a török kultúra egy-egy részterületének mélyebb, többoldalú vagy új szempontok szerinti megismerésében.

Arra törekszünk, hogy a nyári hónapokat leszámítva havonta egy társasági ülést (esetleg valami más jellegű programot) szervezzünk.

Üléseinket megszokott helyünkön, a Nemzetek Házában (Bp. VI. Bajza u. 54. I. emelet) tartottuk.

Az elmúlt két évet a 2003. március 10-én megtartott tisztújító közgyűléstől tekintem át. Ezen meghallgattuk és elfogadtuk az előző időszakról készített főtitkári, illetve gazdasági titkári jelentést és az ellenőrző bizottság jelentését, majd a tisztségviselők választására került sor.

A választás eredményeként a Magyar-Török Baráti Társaság vezetősége a 2003-2008 évekre a következő tagokból áll:

Elnökség:

Elnök: Dávid Géza

Alelnök: F. Tóth Tibor

Főtitkár: Tasnádi Edit

Gazdasági titkár: Visóczy Istvánné

Tagok:

Fodor Pál

Gál Tímea

Puskás László

Szmlkó Györgyi

Vásáry István

Ellenőrző bizottság:

Elnök:

Kicsi Valéria

Tagok:

Barsi Hajna

Mináry Pálné

2003:

Április 3-án Dr. Kisbán Eszter, a Pécsi Tudományegyetem professzora tartott sajátos megközelítésű történeti előadást A török táplálkozáskultúra hatása a hódoltság idején címmel.

Szeptember 23-án Tóth Ferenc történész ismertette kutatásai eredményeit a török és francia földön ismertté vált hazánkfia, Baron de Tott törökországi tevékenységéről.

November 4-én Vásáry István professzor osztotta meg velünk iráni nagykövetségének évei alatt szerzett tapasztalatait Irán egy turkológus szemével címmel tartott előadása keretében.

December 29-én megtartottuk hagyományos török szilveszterünket. A Seray étteremtől kapott ízletes török ételek, valamint a tagtársak által hozott finom sütemények és italok mellett jóízű társalgással töltöttük az időt. Elnökünk török vonatkozású kérdéseiből összeállított tesztje szellemünket is megmozgatta, és a versengés kellemes légkörét teremtette meg.

2004:

Január 27-én Sudár Balázs turkológus-történész, elsősorban a Ben seyrane giderken/Minap mulatni mentem c. vers török párhuzamait elemezve Balassi Bálint "török verseinek" hátterét rajzolta fel.

Március 23-án Szőlősy Gábor Egy hagyományos török lovasjáték, a cirit címmel tartott vetített képes előadást.

Április 24-én Vigh István mutatta be szakszerű magyarázatokkal kísérve jatagán- és handzsergyűjteményét.

Október 12-én Vidor Ferenc professor emeritus építészmérnök Egyetemi évek Törökországban címmel tartott diavetítéses előadásával vezetett vissza bennünket a félmúltba.

November 16-án Puskás László tagtársunk diavetítéses előadásával indulhattunk Kelet-Anatólia barangolásra.

December 14-én Hóvári János Ph. Dr. Török emlékek Izraelben címmel számolt be nagykövetségént szerzett élményeiről.

December 29-én tartottuk török ételekkel fűszerezett hagyományos török szilveszterünket. Szellemi táplálékként rádiós-felvételről meghallgattuk Aziz Nesin A könyvelő c. novelláját, illetve Kövesdy Zsuzsa, a MR irodalmi

szerkesztője beszélgetett a fordító Tasnádi Edittel a Van, akit sólyom karmol meg címmel megjelent Modern török novellaválogatásról.

2005:

Január 27-én Kunkovács László tagtársunk invitált bennünket fényképes előadásával a török népekhez, néprajzi barangolásra.

Február 24-én Vidák István az elibeline nevéű török ősasszony-motívum segítségével a török népek hitvilágának és tárgyi kultúrájának összefüggéseire világított rá.

Március 31-én Tarik Demirkan újságíró Törökország az EU küszöbén című előadásában a török bel- és külpolitika legfőbb kérdéseit tekintette át.

Áprilisban két "házon kívüli" programon vehettünk részt:

14-én a Balassi Bálint Intézetben Várkonyi Gábor: A törökkori Buda zenei aláfestéssel c. előadását hallgattuk meg; majd

23-án a Gül Baba türbében Gál Tímea szervezésében találkozhattunk Turgut Akter költővel, annak alkalmából, hogy immár második verseskötete jelent meg hazánkban. Jól illett a költő verseihez a Canlar együttes tasavvuf-muzsikája.

II. Török Füzetek

2003-ban elmondhattuk, hogy immár több mint egy évtizede jelentetjük meg komoly szellemi tőkét mozgósítva és időnként nem kímélve a Magyar-Török Baráti Társaság kétnyelvű időszaki kiadványát. Jóleső erkölcsi elismerést jelentett számunkra Törökország miniszterelnök-helyettesének, Abdullah Gülnek a levele, amelyben elismerését fejezte ki a Török Füzetek szerkesztői munkájáért, a két ország közötti szellemi kapcsolatok ápolásáért. A török kormánytól 2003-ra kapott 2500 USA dolláros hozzájárulás - ha fele annyi volt is, mint az előző évben - fontos támogatást jelentett a kiadvány megjelentetéséhez és terjesztéséhez. Váratlanul ért viszont bennünket a török kulturális kormányzat azon döntése, melynek következtében törökországi előfizetőink száma mintegy a negyedére csökkent. Azon túlmenőleg, hogy emiatt soron következő számunkat fölöslegesen nagy számban nyomattuk ki, felmerült annak a kérdése is, hogy érdemes-e folytatnunk a kétnyelvű megjelenést.

A nehézségek ellenére 2003-ban is négy számunk jelent meg. (XI. évfolyam) A szokásos, vegyes tematikájú 1. és 2. szám után (melyekben a Világörökség magyarországi helyszíneit bemutató, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium támogatásának köszönhetően színes fotókkal illusztrált sorozatunk utolsó két része is helyet kapott) 3. és 4. számunkat úgy állítottuk össze, hogy cikkeik a

2003-ra meghirdetett Rákóczi-évben. a fejedelem alakjának és a 300 éve kezdődő Rákóczi-szabadságharc eseményeinek felelevenítését szolgálják.

Négy számmal jelent meg a teljes, XII. évfolyamunk is, továbbra is török és magyar nyelvű írásokkal, újabb színes mellékletekkel. 2. számunkat az EU-ba készülő modern Törökország bemutatásának szenteltük.

A decemberi szám azonban búcsúszám lett: címlapján F. Tóth Tibor, miután emlékeztet lapunk sikeres éveire, leszögezi, hogy a lap előállítási költségeihez sem a magyar hivatalos szervektől, sem török barátainktól nem kapunk segítséget, ezért szerkesztőtársai nevében is elköszön. Hogy mit tehetünk e sajnálatos búcsú után, azt ma együtt kell megbeszelnünk.

III. A Rákóczi-évhez kapcsolódó programok

A két különszámon kívül két programot szerveztünk a Rákóczi évhez kapcsolódóan.

Az F. Tóth Tibor által elkészített pályázat révén, NKÖM-támogatás segítségével tudtunk részt venni egy autóbusznyi "török-baráttal" az ankarai nagykövetségünk és isztambuli főkonzulátusunk által Rodostóban szervezett rendezvénysorozat eseményein. (2003. június 5-6.) Ennek keretében vezetőségünk tagjai koszorút helyeztek el a Rákóczi-ház falán, két turkológus-történészünk, Dávid Géza és Fodor Pál pedig előadásban méltatták II. Rákóczi Ferenc és a szabadságharc jelentőségét. Átadtuk a Magyar Pénzverő Rt., a Magyar Posta Rt. és a Zsolnay Porcelán Manufaktúra ajándékait a Rákóczi Múzeum számára.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának féltve őrzött kincseiből rendezett Rákóczi-kiállítást Rozsonday Mariannak, a kiállítás rendezőjének élvezetes és szakszerű kalauzolója mellett közösen tekintettük meg. (2003. október 14.)

A Török Nagykövetség ajánlására Tasnádi Edit képviselte II. Rákóczi Ferenc Mikes Kelemen Törökországi leveleinek fényében c. előadásával Társaságunkat a Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója tiszteletére Győrváron rendezett Kuruc Fesztiválon. (2003. szeptember 27.)

Mindenek előtt F. Tóth Tibor szervező munkájának, valamint a rodostói Török-Magyar Baráti Társaság anyagi támogatásának hála, nyomdában van az a török nyelvű Rákóczi-könyv, amellyel a rodostói Rákóczi múzeum látogatóinak ismereteit szeretnénk bővíteni.

IV. Megemlékezések a Török Köztársaság kikiáltásának 80. évfordulójáról

Aydan Karahannak, a Török Köztársaság budapesti nagykövetének szíves meghívására tagtársainkkal együtt részt vehettünk azon a fogadáson, amelyet a Nagykövetség a kerek évforduló tiszteletére a Szabó Ervin Könyvár ragyogó termeiben, Ara Güler, a neves török fotóművész és tagtársunk, Kovács Judit fényképeivel, valamint az Arasinda együttes török zenéjével színesítve rendezett meg. (2003. október 29.)

Ezt a jelentős évfordulót köszöntötték a Művész moziban 2003. október 30-án kezdődő Török Filmnapok. A Társaságunk - mindenek előtt Gál Tímea lelkes szervezőmunkája -, valamint a Tivolifilm és az Objektív Filmstúdió szervezésében az Eurimage támogatásával török-magyar koprodukcióban készült filmeket láthattuk egy csokorban (Güle Güle, Gönnerilmemiş Mektuplar, Karşılama, O Da Beni Seviyor, Sır Çocukları, Küçük İnsan, Büyük Aşk. A feliratozva bemutatott filmek forgatókönyveit Gál Tímea és Tasnádi Edit fordította.)

A Győrben rendezett török napokon is bemutatták Kovács Judit fényképeit. Itt Fodor Pál tartott előadást és fellépett Sudár Balázs is.

Az évforduló jegyében Ankarában megrendezett V. Nemzetközi Atatürk Kongresszuson Tasnádi Edit vett részt Macar Medyasında Atatürk İmajı/ Atatürk-kép a magyar médiában című előadásával. (2003 december 8-12.)

V. Kirándulások

Immár hagyományosnak tekinthető a téli szigetvári kirándulás. Horváth László, Törökország tiszteletbeli konzulja, Horváth László meghívására jó hangulatú kirándulást tettünk a Török Nagykövetség néhány tagjával együtt Szigetvár mellett Bodára és Pécsre is. Nagy Szulejmán szultán és Zrínyi Miklós szobrai előtt Gülhan Ulutekin ügyvivő, Horváth László konzul, Társaságunk nevében pedig Fodor Pál helyezte el a tisztelet és megemlékezés virágait. Az Ali pasa dzsámi falán elhelyezett emléktáblánál Dávid Géza tartott rövid beszédet. (2003 február 15-16.)

2003 december 6-án esztergomi tagtársaink meghívására (és Kopácsy Teréz tagtársunk kényelmes autóbuszának vendégeiként), az esztergomi Balassa Bálint Múzeum igazgatójának vezetésével ismerkedhettünk meg a város török vonatkozású emlékeivel. Külön élmény volt annak az esztergomi vízemelő szerkezetnek a modelljét látni, amelyet Kolunbán György tagtársunk Evliya Çelebi leírása alapján készített.

A hagyományos szigetvári kirándulást 2004-ben a mohácsi emlékpark megtekintése, illetve a busójáráson való részvétel gazdagította. (febr. 21-22.)

VI. Könyvkiadás

Folytattuk - elsősorban F. Tóth Tibor hatékony szervező munkájának köszönhetően - könyvkiadási tevékenységünket.

Megjelent a 2002-es Kossuth-év alkalmából az Akadémiai Kiadó és Társaságunk gondozásában készült monográfia, Hermann Róbert: Lajos Kossuth ve 1848-49 Yıllarında Macar Özgürlük Savaşı című munkája Gülen Yılmaz fordításban. Rendkívüli megtiszteltetés gyanánt Bülent Arınçnak, a Török Nagy Nemzetgyűlés elnökének meghívására és fővédnöksége mellett a 2004. március 15-i ünnepségekhez csatlakozóan bemutathattuk a könyvet az ankarai parlamentben. A kint-tartózkodás során került sor az ankarai Magyar nagykövetség Kossuth Lajos utcai kökerítésén elhelyezett emléktábla avatására is.

Megjelent a török regényírás klasszikusának, Reşat Nuri Güntekinnek Çalıkuşu / Madárka c. regénye magyar fordításban. A fordítás tagtársunk, Puskás László munkája. Mintegy az ankarai parlamenti bemutató viszonzásaként ezt a könyvet a magyar országgyűlés épületében mutathattuk be. (2004. május 10.)

Ezt követően Prof. Dr. Vecdet Erkun Budapeşte'den Ankara'ya / Budapesttől Ankaráig című visszaemlékezése magyarországi diákéveire Tasnádi Edit fordításában jelent meg Társaságunk kiadványaként. A szerző jelenlétében a gödöllői Szent István Egyetemen került sor a könyv bemutatójára, amelyre a TRANLINE Bt. tulajdonosa szállította ki tagtársainkat.

VI. Egyéb

2003:

Januárban Kicsi Valéria tartott előadást Szigetvári Tagozatunk rendezésében a törökországi választásokról és a török belpolitikai helyzetről.

Február 19-én a Magyar Orvostörténeti Társaság tudományos ülésén, amelyen a 2002-ben Isztambulban rendezett Nemzetközi Orvostörténeti Kongresszuson elhangzott magyar előadásokat ismertették, F. Tóth Tibor volt a levezető elnök.

Március 17-én, "A mártírokra emlékezés napján" a török hősök parcellájában rendezett megemlékezés keretében főtitkárunk és Hazai György tagtársunk helyezte el a Magyar-Török Baráti Társaság koszorúját a galíciai front török hőseire emlékezve.

Kütahya városának és megyéjének, illetve Hisarcık városának küldöttsége Horváth László, tiszteletbeli konzul vendégeként elsősorban a két gyógyvizekben gazdag terület együttműködésének lehetőségeit vizsgálta.

Szigetváron Tasnádi Edit kísérte őket, a budapesti városnézésnek pedig Társaságunk nevében F. Tóth Tibor volt a "vendéglátója"

Május 17-én Aydan Karahan, a Török Köztársaság új magyarországi nagykövete meghívta a Rezidenciára a Társaság képviselőit, alkalmat adva a megismerkedésre, és ezzel alapot teremtve az együttműködésre.

2004:

Február 12-én a részt vettünk annak az emléktáblának az avatásán, amelyet a fiatalon elhunyt turkológus, Mándoky Kongur István lakóházán helyeztek el.

Május 12-én a Gül Baba türbében nyílt meg tagtársunk, Dr. Bartha Júlia etnográfus Török népelet c. fényképkiallítása.

A Balassi Bálint születésének 450. évfordulója alkalmából meghirdetett Balassi emlékév pályázati lehetőségével élve szerezte meg F. Tóth Tibor azt az összeget, amely lehetővé tette, hogy június 5-én részt vegyünk a Rodostóban megrendezett Magyar napok rendezvényein, Dávid Géza és F. Tóth Tibor le 300 éve kezdődött Rákóczi-szabadságharc emléktábláját. Másnap Ankarába utazva Balassi Bálint emléket idéző tudományos ülést tartunk az Ankarai Egyetemen. Az előadók Dávid Géza, Fodor Pál, Sudár Balázs és Tasnádi Edit voltak, bevezetőt mondott a rendezvényt támogató bölcsészkar dékánja Necdet Adabağ, illetve Szalay Zsolt nagykövete; Hatice Sarıaltın Balassi-verseket adott elő.

2005:

Március 10-én szomorú kötelességünknek eleget téve részt vettünk alapító, majd tiszteletbeli elnökünk, Dr. Fehér Géza temetésén.

Március 17-én bemutatkozó látogatást tettünk Umur Apaydinnál, Törökország új budapesti nagyköveténél. Itt Dávid Géza elnök úr beszámolt a Társaság eddigi munkájáról, eredményeiről és jelenlegi gondjairól.

Ez a beszámoló a 2005 márciusi taggyűlésre készült.

Bp., 2006. január 18.

Dr. F. Tóth Tibor
alelnök

Tasnádi Edit
főtitkár